



Monumentnummer*: 452744

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 15 april 1993
Kadaster deel/nr 82984/158

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
's-Gravenhage	's-Gravenhage	Zuid-Holland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Berkenbosch Blokstraat	9 A	A		2586 HD	's-Gravenhage		
2e Messstraat	108			2586 XG	's-Gravenhage		
2e Messstraat	110			2586 XG	's-Gravenhage		
Berkenbosch Blokstraat	9			2586 HD	's-Gravenhage		

*Omschrijving***

Omschrijving.

De kerk van O.L. Vrouw van Lourdes (Tweede Messstraat 108) wordt aan twee zijden omgeven door woonhuizen. Tussen 1912 en 1913 werden naar ontwerp van Kropholler de torenvoet met portaal, links daarvan de Lourdeskapel en rechts de pastorie (Berkenbosch Blokstraat 9) uitgevoerd. De kerk zelf kwam in 1924-1925 gereed; C.M. van Moorsel voltooide in 1965 de toren, naar de plannen van Kropholler.

Het in baksteen uitgevoerde gebouw draagt een hoog met pannen gedekt zadeldak tussen puntgevels. Behalve een portaal aan de Berkenbosch Blokstraat onder de toren is een portaal aan de noordwest kant aan de Tweede Messstraat. Deze hoek wordt geaccentueerd door een hoge puntgevel waarin een terracotta reliëf met een voorstelling van O.L. Vrouw is opgenomen. Naast het priesterkoor staat aan de Tweede Messstraat een slanke angelustoren met een zadeldak met puntgevels.

Hierbij aansluitend de kosterij, Tweede Messstraat 110. Dit pand is door C.M. van Moorsel gebouwd en telt vier bouwlagen onder een plat dak. De gevel is uit baksteen opgetrokken en heeft aan de straatzijde op de eerste bouwlaag zeven rechthoekige vensters en op de tweede bouwlaag drie spitsboogvensters. In de zijgevel komen rechthoekige vensters met tussenstijlen voor.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Het brede schip van de kerk, in de zijwanden verlicht door reeksen van vier houten rechthoekige vensters per travee, wordt overdekt door een hoge bekapping, bestaande uit houten kasspanen met ijzeren moerbouten en lasplaten. Het schip wordt geflankeerd door smalle zijbeuken, die van de middenbeuk worden gescheiden door spitse scheibogen op kolommen van gewapend beton, bekleed met baksteen.

Het smallere presbyterium heeft een drizijdige sluiting en heeft in de zijgevels vensters.

Aan de Berkenbosch Blokstraat staat naast de toren de Lourdeskapel. Deze heeft een met leien gedekt zadeldak waarop een vierkant torentje met inzwenkende spits is geplaatst. In de bakstenen gevel is ondermeer opgenomen een tondo met een gebeeldhouwd reliëf van Mendes da Costa als zinnebeeld van Christus en tegen de dakgootlijst is een boogfries geplaatst.

Via een uitbouw die rechthoekig qua vorm is en geplaatst is tegen het pand Berkenbosch Blokstraat no. 11 kan men de dagkapel bereiken. Het is met een leien zadeldak gedekt.

De toren waarvan de voet in 1913 door Kropholler werd gebouwd, bestaat uit een met baksteen beklede romp en een vierkante bovenbouw met spitsbogige galmgaten en een vierzijdige spits. Van Moorsel voltooide deze in 1965; overigens naar het ontwerp van Kropholler.

Inwendig heeft de kerk onder meer op de hoeken van het priesterkoor reliëfs, die ondermeer de profeten Malachias en Melchisedech voorstellen. Deze zijn gemaakt door W.A. van der Winkel in 1925. Tegen de sluitingswand van het presbyterium bevindt zich een in mineraalverf met keim uitgevoerde muurschildering met ondermeer afbeeldingen van de Heilige Drieenheid door J.N.C. Collette.

Tegen de zijbeukwanden zijn in 1952 kruiswegstaties aangebracht. Deze zijn vervaardigd door A. Termotte. Tegen de pijlers van het schip bevinden zich op tegels afbeeldingen van de 12 apostelen naar ontwerp van A.C. Ninaber van Eyben.

De vensters van het schip bevatten ondermeer gebrandschilderde ramen van de glazenierster J. Braendle uit 1963, uitgevoerd door het atelier A.N. de Lint. De communiebanken met marmeren opbouw en rijk gedecoreerde hekwerken in brons en koper zijn vervaardigd door G.B. Brom te Utrecht in neo-renaïssancestijl eind 19e eeuw en zijn afkomstig uit de voormalige St. Catharinakerk aan het Singel te Amsterdam. Het interieur van de kerk is als schoon werk uitgevoerd in gele baksteen met een lambrisering van verglaasde baksteen. De met houten bekapping overdekte Lourdeskapel bevat een kopie van de grot Massabielle bij Lourdes.

De pastorie (Berkenbosch Blokstraat 9) telt twee bouwlagen en heeft een trapgevel met daarachter een met pannen gedekt zadeldak. Op de begane grond aan de rechter kant van de gevel is een portaal met ingang naar de pastorie; aan de linkerkant van de voorgevel een groot kruiskozijn met twee tienruitsramen. Op de eerste verdieping een drietal naast elkaar geplaatste achtruitsvensters. In de gevel is het gebeeldhouwde opschrift "Funda nos in pace" geplaatst.

Waardering.

Kerk met inventaris, pastorie en kosterwoning deel uitmakend van het complex aan de Tweede Messstraat, Neptunusstraat en de Berkenbosch Blokstraat zijn van belang als voorbeeld van bouwen in de trant van het traditionalisme. Tevens van belang binnen de ontwikkeling van het oeuvre van de architect A.J. Kropholler. Een typologische en ensemblewaarde vormt het bijzondere gegeven van woonhuizen en kerk in een totaalontwerp. Een toegevoegde waarde is de belangrijke stedenbouwkundige situering aan de Berkenbosch Blokstraat.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk